

Ondersteuning van vrijwillige terugkeer en herintegratie

voor migranten die terugkeren vanuit Nederland

De DT&V en vrijwillige terugkeer

Voor een veiliger en rechtvaardiger samenleving is het belangrijk dat migranten die om wat voor reden dan ook niet in Nederland mogen blijven, ook daadwerkelijk het land verlaten. De wet legt de verantwoordelijkheid voor vertrek uit Nederland bij de migrant zelf. Als professionele uitvoerder van het terugkeerbeleid van de regering voert de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V) de regie over het daadwerkelijk vertrek van vreemdelingen die geen recht hebben op verblijf in Nederland.

De DT&V stimuleert en ondersteunt vrijwillige terugkeer vanuit de visie dat die optie voor alle betrokken partijen beter is dan gedwongen terugkeer of onrechtmatig verblijf in Nederland. De DT&V gaat daarvoor in gesprek met alle migranten die Nederland moeten verlaten, of die hebben aangegeven graag vrijwillig terug te keren naar hun land van herkomst. Daarnaast subsidieert de DT&V onder meer de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) en niet-gouvernementele organisaties (ngo's) in Nederland, zodat ook zij met migranten in gesprek kunnen gaan om ze te helpen.

Samenwerking met IOM en maatschappelijke organisaties

Er zijn verschillende terugkeerprojecten opgezet door IOM en ngo's om migranten te informeren en in staat te stellen vrijwillig terug te keren naar het land van herkomst met perspectief op een succesvolle herintegratie in het land van herkomst.

Drie niveaus van ondersteuning voor migranten

De terugkeerprojecten die de Nederlandse regering financieel ondersteunt, bieden migranten drie niveaus van ondersteuning.

De **basisvertrekondersteuning** is bedoeld om het vertrek zelf mogelijk te maken door te voorzien in:

- voorlichting en advies over de ondersteuning van vrijwillige terugkeer en herintegratie in het land van herkomst;
- ondersteuning bij het verkrijgen en betalen van (vervangende) reisdocumenten en vliegtickets;
- een beperkte ondersteuningsbijdrage voor de eerste levensbehoefte na terugkeer;
- speciale voorzieningen voor kwetsbare migranten, te weten alleenstaande minderjarigen, slachtoffers van mensenhandel en migranten met medische problematiek, om een veilige en waardige terugkeer te verzorgen.

De **herintegratieondersteuning** is bedoeld om, in aanvulling op de basisvertrekondersteuning, perspectief te bieden op economische en sociale herintegratie in het land van herkomst door te voorzien in:

- voorbereiding op vrijwillige terugkeer door middel van 'empowerment', contact leggen met familie, hulp bij het verkrijgen van brondocumenten, vertaling van certificaten en diploma's, vakopleiding en het opstellen van een individueel herintegratieplan;
- ondersteuning bij de uitvoering van het individuele herintegratieplan in de vorm van het opzetten van een klein bedrijf, het zoeken van werk, het volgen van een opleiding of het zoeken van huisvesting.

De **aanvullende ondersteuning** voor prioritaire zaken is bedoeld als extra prikkel voor specifieke (groepen) migranten om vrijwillig terug te keren door te voorzien in maatwerkoplossingen in de vorm van alomvattend casemanagement, begeleiding en herintegratieondersteuning.

Meer informatie over de ondersteuning

De **basisvertrekondersteuning** wordt uitgevoerd door IOM in het programma 'Return and Emigration Assistance from the Netherlands' (REAN) met steun van de DT&V. Alle migranten afkomstig uit landen met een visumplicht die naar Nederland zijn gekomen om zich hier voor lange tijd te vestigen en die over onvoldoende middelen beschikken om hun eigen terugkeer te organiseren, kunnen een beroep doen op de ondersteuning van IOM.

Actuele informatie over het REAN-programma vindt u op www.iom-nederland.nl/nl/vrijwillig-vertrek/terugkeer-naar-uw-land-van-herkomst-rean.

De **herintegratieondersteuning** wordt geboden door IOM en verschillende maatschappelijke organisaties, zoals VluchtelingenWerk Nederland, Bridge to Better Foundation (gevestigd in Amsterdam), het Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt, Stichting International Education Ter Apel, Stichting WereldWijd (gevestigd in Zuid-Limburg) en Stichting Solid Road (gevestigd in Nijmegen). De ondersteuning is beschikbaar voor migranten die voldoen aan de voorwaarden voor de basisvertrekondersteuning en terugkeren naar een officieel OESO ontwikkelingsland.

Vanwege de recente uitzonderlijke migratiedruk zijn migranten uit landen in de onmiddellijke omgeving van de Europese Unie uitgesloten van herintegratieondersteuning.

De **aanvullende ondersteuning** voor prioritaire zaken kan geboden worden door de DT&V, verschillende maatschappelijke organisaties en IOM. Om een antwoord te bieden op de snel veranderende uitdagingen op het gebied van migratie kunnen maatwerkoplossingen worden geboden aan kwetsbare migranten en andere prioriteitsgroepen, waaronder alleenstaande minderjarigen en gezinnen met minderjarige kinderen.

Een actueel overzicht van alle projecten die herintegratieondersteuning en/of aanvullende ondersteuning bieden, vindt u op www.infoterugkeer.nl

Hulp bij herintegratie na terugkeer voor migranten die gedwongen vertrekken uit Nederland

Hulp bij herintegratie na gedwongen terugkeer

Migranten die niet vrijwillig terugkeren en geen gebruik maken van de daarvoor beschikbare ondersteuning van de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V), de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) of niet-gouvernementele organisaties, kunnen gedwongen worden het land te verlaten. Dit gedwongen vertrek wordt door de DT&V georganiseerd.

In verschillende landen kan ook hulp bij herintegratie worden geboden ná gedwongen terugkeer. Deze diensten worden aangeboden in het land van herkomst door lokale dienstverleners waarmee de DT&V een contract heeft afgesloten in het kader van het programma *European Reintegration Network* (ERIN), medegefinancierd door het Europees Asiel-, Migratie- en Integratiefonds. De hulp is bedoeld om duurzame herintegratie in het land van herkomst te ondersteunen door te voorzien in voorlichting en bijstand, en het opstellen en uitvoeren van een passend herintegratiepakket na terugkeer (het opzetten van een klein bedrijf, het zoeken van werk of het volgen van een opleiding e.d.).

Op dit moment zijn ERIN-diensten beschikbaar voor gedwongen terugkeerders uit Nederland in Afghanistan, Bangladesh, Guinee, India, Irak, Ivoorkust, Nepal, Nigeria, Pakistan, Senegal, Somalië, Sri Lanka en Soedan.